

Kirjallinen kahvi-ilta lukulepakoille

tiistai 26.9. klo 18

Maikki Friberg –koti, Bulevardi 11 A 1, 00120 Helsinki

Mummolaaksen lukupiirin syyskausi käynnistyy viihdyttävästi pohdituttavilla kirjoilla. Tarjolla virvokkeita ja purtavaa.

Torrey Peters: *Detransition, baby* (Kosmos 2023, suom. Natasha Vilokkinen).

Hersyvässä romaanissa käsitellään transnaisuutta raskauden ja vanhemmuuden kautta. Yhteiskunnalliset, markkinataloudelliset, yhteisölliset, yksilölliset ja biologiset sukupuolen merkitykset törmäytetään kolmen keski-ikäisen päähenkilön ryhtyessä avautumaan niin poliittisesti kuin emotionaalisestikin herkillä alueella siitä, mitä kukin oikeastaan haluaa ja miksi.

Meg-John Barker & Jules Scheele: *Queer. Sarjakuvajohdanto* (Eurooppalaisen filosofian seura, 2023. Suom. Elina Halttunen-Riikonen. *Queer: A Graphic History*, 2016).

Kirjan tavoite, queerteorian kiteyttäminen helposti lähestyttäväksi ytimekkäillä teeseillä ja julkkisteoreetikoiden kuvilla, kuulostaa äkkiseltään aiheeseen epäsoivalta. Mutta hei, ajatus queer-kritiikistä vain akateemisen yleisön aivojumpsana on yhtä arvokas. Queer-teorian sävyttämää aikaa on eletty 1990-luvulta lähtien ja kryptisimminkin argumentoidut teesit on jo monesti pureskeltu päivänpolitiikan tarpeisiin.

- Virva Hepolampi

Syyskemuk kekrin hengessä

perjantai 20.10. klo 18-00

Bottan juhlerakos (2. krs), Museokatu 10, 00100 Helsinki

Kekrin aikaan työtä ei tehdä enemmän kuin on välttämättöntä, joten perjantaina penaali kiinni ajoissa ja kohti Bottaa! Lokakuun harmaudesta vapaa vyöhyke, Mummis-tanssit, kutsuu viihtymään ja irrottelemaan ihan livenä.

Musiikista vastaa pitkän linjan ammattilais-dj Awa. **DJ Awa** on soittanut ja soittaa Suomen suurimpien artistien kanssa Suomen suosituimmissa paikoissa. Hänellä on myös Helsingissä useampi oma klubi-iltansa.

"Soitan pääasiassa omalla twistillä kipaleita, joista voi ottaa kiinni, nostaa kädet ilmaan ja laulaa mukana. En vierasta mitään genreä, mutta tyylikkää ja seksikkäät remixit ovat minun juttuni!"

Ensimmäinen tunti on korvamerkattu paritanssille. Juhlasalin ohella käytössämme on samassa kerroksessa yksi kabinetti hillitympään hengailuun ja satoisien kesämuistojen vaihtamiseen.

Tulkaahan juhlimaan kaikenikäiset lesbisistä seurasta kiinnostuneet naiset 18-v. ylöspäin. Pyörätuolilla tai rollaattorilla liikkuen ulko-oven rapuille saa henkilökunnalta teleskooppirampit ja juhlerakokseen pääsee lavahissillä.

Liput kortilla tai käteisellä 17€ / jäsenet 12€ (Mummolaaksot tai Setan jäsenjärjestöt) ja eteispalvelumaksu.

Petankkia Töölössä

lauantai 30.9. klo 13

Eteläinen Hesperiankatu 27, 00100 Helsinki

Kaikille sopivaa seurusteluhenkistä petankkia pelataan Pohjoisen ja Eteläisen Hesperiankatujen välisellä Taivallahden hiekkakentällä Runeberginkadun länsipuolella. Vieressä on Apollonkadun ratikka- ja bussipysäkit sekä Hesperian Esplanadin yleisövesä.

Omat kuulat mukaan jos sellaisia löytyy. Tarpeen mukaan jälkipelit lähialueen kahvilassa tai baarissa.

Ihmissuhdeverkostot ja niiden voimavarat

torstai 26.10 klo 18-20

www ja Maikki Friberg-koti, Bulevardi 11 A 1, Helsinki

Tänä syksynä käynnistyvät Mummolaakson keskusteluillat, joiden teemana on ikääntyvien sateenkaarinaisten hyvinvointi. Tapahtumiin on vapaa pääsy eikä ennakkoilmoittautumista edellytetä.

Lokakuun kerran teemana on ihmissuhteet, verkostot ja niiden voimavarat.

Seksuaali- ja pariterapeutti **Outi Santavuoren** alustus toteutetaan verkkoluontona, jolloin alustuksen osuuden voi katsella verkon kautta kaikkialta Suomesta (ohjeista seuraa facebook-ilmoittelua Mummolaakson sivuilla). Alustuksen osuudelle on varattu puoli tuntia tilaisuuden alusta. Keskustelutilaisuus, jossa alustus katsotaan aluksi yhdessä, järjestetään Bulevardilla Helsingissä Naisasialiitto Unionin tiloissa.

Alustaja (verkkoalustus) seksuaali- ja pariterapeutti Outi Santavuori, keskustelunvetäjä FT **Rose-Marie Peake**.

Näyttelyopastus Kiasmassa: Dreamy – Queer ja vapaus unelmoida

lauantai 14.10. klo 16

Kiasma 2. kerros, Mannerheiminaukio 2, 00100 Helsinki

Taidehistorioitsija **Antti Solin** vetää mummolaaksoilaisille queer-näkökulmaisen opastuksen Dreamy-näyttelyyn. Mummolaakso-yhdistys kustantaa opastuksen, pääsylipun hankkii kukin itse. Ei ennakkoilmoittautumista, tavataan pohjakerroksen aulassa. Ole ajoissa.

Dreamy-näyttely keskittyy seksuaalisuuden ja sukupuolen kysymyksiin Kansallisgallerian kokoelmista valituissa teoksissa. Millaista on queeristi eletty elämä, ja miten se näkyy teoksissa? Näyttelyn teemoja ovat yhteyden hakeminen, kodin löytäminen, yksityisen ja julkisen elämän välillä liikkuminen sekä rakkauden etsiminen. Teokset eivät vain esitä jotain, vaan muuttavat todellisuutta. Kokonaisuuden kuratoinut **Max Hannus** avaa ajatuksiaan Dreamy-näyttelystä tarkemmin esseessä [Pääsy maahan jota ei ole](#).

Näyttelyn taiteilijat: Lynda Benglis, Jessica Andrey Bogush, Rotimi Fani-Kayode, Nan Goldin, Artor Jesus Inkerö, Jukka Korkeila, Anne Koskinen, Reija Meriläinen, Kalervo Palsa, Tero Puha, Jacoby Satterwhite, Anna Uddenberg ja Bogna Luiza Wisniewska.

Museolippu 20€, alennettu pääsymaksu 12€ (mm. eläkeläiset, työttömät), Museokortilla maksutta. Samalla lipulla voi käydä katsomassa Tom of Finlandin näyttelyn *Rohkea matka* 3. kerroksessa.

Anna Uddenberg: Lantiollinen luottamus, 2017

Porukalla Aurora Vasaman ja Maria Oivan stand up -esitykseen Perintö – Kun kuolema vierailee

keskiviikko 15.11. klo 19-21
Ravintola Bottan Tina-klubi (3. krs),
Museokatu 10, 00100 Helsinki

Varaa ja maksa lippusi viimeistään 13.10. Liput 20€ Mummolaakson jäseniltä ja 25€ muilta. Sitova ilmoittautuminen sekä maksu Mummolaakson tilille: info@mummolaakso.fi ja FI16 6601 0001 1859 82. Bottan eteispalvelumaksu peritään paikan päällä.

Keväällä 2020 sekä Maria Oivan että Aurora Vasaman perheessä vieraili kuolema. Kuolemia seurasivat hautajaiset, perunkirjoitukset, ja sitten stand up-esitys. "Perintö" sai ensi-esityksensä Naistenpäivän Komiikkafestivaalilla 2023. Perintö itkettää ja naurattaa, ja tämä Perintö kyllä naurattaa ihan haudan taakse asti.

Aurora on koomikko, joka larppaa uskottavasti keski-ikää ja kääntää nolot tilanteet viihteeksi. Maria Oiva on helsinkiläistynyt turkulainen jonka mielestä punk ei kuole koskaan.

Mummolaakson pikkujoulut

lauantai 2.12. klo 18
Astoria-sali, Iso Robertinkatu 14, 00120 Helsinki

Pikkujoulua vietetään upeassa usklassisessa Astoria-salissa. Entinen elokuvateatteri Bio Astor toimii nykyään juhlatilana alkuperäiseen vuoden 1919 tyyliin kunnostettuna. Filmaattista historiaa henkivät puitteet luovat vuoden päätätäjäisjuhliin lennokasta tunnelmaa.

Odotettavissa on juhلاميeltä ja kunnon meininkiä tanssilattialla. Tarkemmat infot tulossa lähempänä seuraavassa tiedotteessa, kotisivuilla, facebookissa ja ig:ssä.

Merkitse ilta kalenteriisi!

Teatterivierailu Kuka tappoi bambin? -esitykseen

perjantai 3.11. klo 18.30
Helsingin Kaupunginteatterin pieni näyttämö,
Eläintarhantie 5, 00530 Helsinki

Huom! Varaa ja maksa lippusi viimeistään 1.10. Liput 29€ Mummolaakson jäseniltä ja 39€ muilta. Sitova ilmoittautuminen sekä maksu Mummolaakson tilille: info@mummolaakso.fi ja FI16 6601 0001 1859 82.

Monika Fagerholmin palkittu romaani *Vem dödade bambi?* on hypnoottinen kudelma, samaan aikaan brutaali ja lyyrisen kaunis. Laura Jänisniemen suomennoksesta romaanin on dramatisoinut Pipsa Lonka ja ohjannut Riikka Oksanen.

Näytelmä kysyy voiko pahan unohtaa. Huvilakaupunki on idyllinen asuinalue, hyväosaisten ihmisten yhteisö. Se on pikkukaupunki, jossa kaikki tuntevat toisensa. Tai ainakin toistensa julkisivut.

Huvilakaupungin harmonia särkyy kerralla palasiksi, kun neljä hyväosaisten perheen poikaa pahoinpitelee bileissä nuoren tytön. Järkyttynyt yhteisö haluaa unohtaa tragedian mahdollisimman nopeasti. Vaikka teko olisi miten hirvittävä, yhteisön harmonia on tärkeämpi.

Mutta Gustenia muistikuvat eivät jätä rauhaan. Hän tuntee olevansa ikuisesti sidoksissa pikkukaupungin ihmisiin. Millaisena elämä voi jatkua, jos on syyllistynyt johonkin niin kauheaan? Kuinka tapahtunut tragedia solmii Huvilakaupungin ihmiset toisiinsa ja voiko hirveiden asioiden yli todellisuudessa hypätä?

Rooleissa: Elias Keränen, Heidi Herala, Jaakko Hutchings, Aksinja Lommi, Misa Lommi, Kari Mattila, Pyry Nikkilä, Justus Pienmunne, Leena Rapola

"Taiteellisesti kunnianhimoinen ja hätkähdyttävän ajankohdainen näytelmä. Pipsa Lonka on onnistunut suurennokseen Monika Fagerholmin omaäänisen kielen sovittamisessa näyttämölle." – Kielipuolen päiväkirja/Matti Saarela

"Kysy raskaita kysymyksiä koko yhteiskunnalta." ****
– HS/Sanna Kangasniemi

Kuvassa: Misa Lommi, Pyry Nikkilä ja Jaakko Hutchings-
Kuvaaja: Noora Geagea

Kirjallinen kahvi-ilta lukulepakaille

maanantai 23.10. klo 18

Maikki Friberg –koti, Bulevardi 11 A 1, 00120 Helsinki

Lukupiirin kirjoissa ikä- ja sukupolvinäkökulmat kertautuvat vanhuusvuosiin ehtineiden henkilöhaamojen ohella menneisyyteen sijoittuvien tapahtumien kuvauksessa, teosten julkaisu vuosien 27 vuoden erossa ja kirjailijoiden ikävuosissakin. Mummoikäisten lesboelämäkokemuksen moninaisuudesta riittäisi tarinoitavaa tiiviimmälläkin julkaisutahdilla.

Inger Wikström-Lindgrenin *I syrenernas tid. En berättelse om två kvinnor* (Söderström, 1996) katsoo vuodesta 1958 taaksepäin autonomian ajan kuohuviin vuosiin asti. Vaasaksi tunnistettavassa rannikkokaupungissa kaksi koulutoveria ryhtyy rakentamaan itsenäistä elämää 1900-luvun alun venäläistämiskauden murroksessa. Sekä varakkaassa laivanvarustajaperheessä kasvaneelle Beata van Balkille että leskeksi jääneen papin rouvan tyttärelle Alma Strandille se tarkoittaa luokka- ja sukupuoli-odotusten haastamista. Vuosikymmenten saatossa naiset pääsevät äänestämään, uusille ammattuurille, jopa pukeutumaan housuihin, mutta naisten välisessä rakkaudessa kaapin ovet pysyvät visusti kiinni.

Kertojana toimivan 76-vuotiaan Beatan kronikkaa sävyttää romanttinen idylli ja porvariston hillitty charmi. Haasteiden voittaminen, elämänilo ja aistinautinnot syreenien tuoksusta kupilliseen aitoa kahvia säännöstelyaikana ovat samastuttavia. Niiden vastakohtana vanhuuden yksinäisyys, nöyryyttävä avuttomuus ja elämänhallinnan menetys tuo tarinaan raskaampia sävyjä. Lopun aika alkaa äkillisesti elämäkumppanin sairastumisesta. Jäljelle jää muistojen vaaliminen ja rehellinen tilinteko. Kansikuvana käytetty Helene Schjerfbeckin akvarelli Lukevat tytöt voisi olla tilaustyönä Beatan ja Alman tarinalle tehty!

Tiina Tuppuraisen *Elvi ja Ebba*

(Karisto 2023) kuvaa seitsemänkymppisten nimihenkilöiden uudelleen lämpiävää suhdetta 25 vuoden takaisen eron jälkeen. Romaanihakmojaan Tuppurainen höystää tässäkin kirjassa kytköksillä helsinkiläisen lesboyhteisön historiaan: tapaamispaikkoihin, kulttuurisiin ilmiöihin ja politiikkoihin. Ne jäävät lähinnä päälle liimatuiksi anekdooteiksi vailla kerronnallista ulottuvuutta, pahimmillaan sisäpiirikiistojen stereotyyppiksi kärjistyksiksi. Mummolaakson kohta 30-vuotinen historia fikionalisoituu harmittavasti näkyväksi Ebban valitessa: ”kaipaen yhteyttä lesboyhteisöön, mutta en tiedä mistä sen löytäisin”. Vahvimmat vaikutteet tulevat tässäkin kirjassa nuoremmille sukupolville läheisemmistä aiheista kuten polyamoriasta, viriilistä seksuaalienergiasta ja humalahakuisista kotibileistä koronarajoitusten aikana.

Elvi ja Ebba ovat toistensa vastakohtia seksuaalisen ja sosiaalisen identiteettinsä ilmentämisessä. Tarinan opetus kuitenkin on, että identiteetit eivät ole vanhanakaan muuttumattomia. Yhteisöllisyyttä ja avoimuutta julistava Ebba jätti aikanaan ihmisaran kaappilesbon Elvin turhauduttuaan tämän itsesyrjivään asenteeseen, mutta vetäessään Elvin mukaan lesbolukupiirinsä kommuunihankeeseen molemmat löytävät itsestään uusia puolia. Kirja herättää miettimään millainen olisi oma lesbomumkommuunisi, syntyisikö siellä sutinoita tai jotain aivan muita kehityskulkuja?

- Virva Hepolampi

Mummolaakso jäseneksi EuroCentralAsian Lesbian* Communityyn

Mummolaakso on hakenut yhdistykselle täysjäsenyyttä EuroCentralAsian Lesbian* Communityssä. EL*C on 2016 perustettu satojen aktivistien ja yli 70 järjestön verkosto, jonka tavoitteena on edistää lesbojen oikeuksia, näkyvyyttä ja hyvinvointia kaikkialla Euroopassa ja Keski-Aasiassa. Toimintafilosofia on lesbofeministinen, intersektionaalinen, inklusiivinen ja ympäristötietoinen.

Lesbo-sanan perässä oleva asteriski eli tähtimerkki yhteisön nimessä on keino kielellistää viiteryhmän monimuotoisuutta. Asteriski viittaa tarkempia ja mutkikkaampia identiteettimäärittelyjä välttävään laajempaan ilmiöluokkaan kuten englannin kieleen jo vakiintuneessa adjektiivisessa kattotermissä trans*. EL*C käyttää sanaa ”lesbian” laajana kattavana terminä, joka sisältää lesbot, biseksuaalit ja queer-naiset (sekä cis- että trans-naiset) sekä ei-binaariset ja intersukupuoliset henkilöt, jotka tuntevat olevansa yhteydessä lesboidentiteettiin ja lesboaktivismiin. Kuten mikä tahansa kategoria tai nimike, termi ”lesbo” saattaa olla monessa yhteydessä kiistanalainen ja riittämätön mutta samalla sen käyttäminen on osa liikkeen poliittista kamppailua näkyvyyden, voimaantumisen ja edustuksellisuuden puolesta.

EL*C:n seuraava konferenssi pidetään syksyllä 2024 Kazakstanissa. Kansainvälisissä konferensseissa verkostoidutaan ja tehdään poliittista kampanjointia sateenkaariokeuksien ongelmamaissa. Edunvalvontaa organisaatio tekee paljon EU:n suuntaan, kuten viime keväänä Lesbonäkyvyyden päivän tapaamisessa EU:n parlamentaarikkojen kanssa. Yhteisö järjestää muitakin tapaamisia ja verkkoluentoja. Lesbojen erityiskysymyksiä nostetaan esiin tuottamalla tutkimuksia ja selvityksiä, ja paikallisia aktioita tuetaan varainkeruukampanjoilla. EL*C:n verkkosivuilta löytyy [raportteja](#), [artikkeleita](#) ja [uutisia](#) eri maista ja teemoista. Tällä hetkellä käynnissä on kartoitus lesbojärjestöjen, -ryhmien ja -hankkeiden toiminnasta, resursseista ja kehitystarpeista (Capacity Assessment Survey for the Lesbian Movement) sekä keräys oikeusavun rahoittamiseksi niille italialaisille lesboperheille, joilta Giorgia Melonin äärioikeistolainen hallitus on poistanut lasten syntymätodistuksista ei-biologiset äidit kaventaen siten sekä lasten että vanhempien oikeuksia.

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksiin kohdistuvien haasteiden kasvaessa maailmalla on Mummolaaksossa koettu tarvetta seurata tiiviimmin ulkomaan tapahtumia ja osoittaa tarvittaessa rajat ylittävää solidaarisuutta. Mummolaakson vapaaehtoisresurssit eivät toistaiseksi kuitenkaan mahdollista isoja panostuksia kansainvälisiin asioihin, joten niistä kiinnostuneiden kannattaa linkata itsensä EL*C:n [some-kanaville](#), [tilata uutiskirje](#) tai [liittyä henkilöjäseneksi](#). EL*C:n nopeasti laajentunut toiminta heijastaa ulkomailla viime vuosina virinnyttä uuden aallon lesboaktivismia, josta vanhempikin sukupolvi voi inspiroitua.

TAPAHTUU MUUALLA

Turun Seudun Mummolaakson pikkujoulut

tiistai 5.12. klo 18-00

Ravintola Kären, Hämeenkatu 22, 20500 Turku

Merkkaa päivä ylös ja seuraa somekanavistamme tarkempia tietoja. Luvassa jälleen tapahtuma, jossa et voi olla viihtymättä!

Todellisuuden tutkimuskeskus: Taidetta sateenkaarisenioreille – Crush[ing]

Rutistua, rutistaa, ihastua, ihastella, murskata, murskaantua, törmätä, tavata

Todellisuuden tutkimuskeskuksen Taidetta Sateenkaarisenioreille-hanke tarjoaa sateenkaarisenioreille tanssi-, musiikki- ja tarinatyöpajoja sekä taidelähtöisiä kotikäyntejä. Hanketta rahoittaa Helsingin kaupunki. Lisäksi joka toinen kuukausi järjestetään sukupolvien välisiä kohtaamisiltoja, Villa Salinissa, Lauttasaareessa. Ensimmäinen kohtauksilta järjestetään la 14.10. klo 12-14. Kaikki toiminta on maksutonta ja avointa kaikille sateenkaari-ihmisille tai sitä pohtiville.

Hanke huipentuu esitysluonnokseen, *Crush[ing]*, joka yhdistää **Queer Dance Group**-tanssiyhteisön eri-ikäisiä tanssijoita sekä senioriryhmiä. *Crush[ing]*-ulostulo tapahtuu keväällä 2024.

Osallistumisen tapoja on monia. Voit ilmoittautua maksuttomiin ryhmiin verkkolomakkeella. Tai varata kotikäynnin laittamalla sähköpostia tai soittamalla Eeville. Lisätietoja kotikäynneistä löydät [kotisivuiltamme](#)!

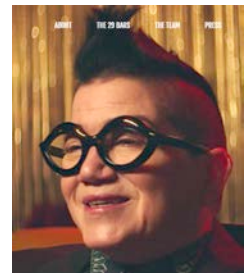
Lisätietoja antaa: **Eevi Tolvanen**, eevi@todellisuus.fi +358 41 314 6861 | [Instagram](#) | [Facebook](#)

USAn lesbobaarien tarinoita suoratoistona

Vuonna 1980 Yhdysvalloissa oli noin 200 lesbobaaria, nykyään alle 30. Baarien katoaminen sai elokuvantekijät **Erica Rosen** ja **Elina Streetin** käynnistämään dokumentaarisen **The Lesbian Bar Projectin** tukeakseen näitä tärkeitä lesbokulttuurin kehtoja ja quernaisille turvallisia tiloja.

3-osainen suoratoistosarja kertoo sydämellisiä, hauskoja ja inhimillisiä tarinoita maan muutamien jäljellä olevien lesbobaareiden omistajista, työntekijöistä ja merkityksestä queer-yhteisölle. Jaksot esittelee projektin tuottaja, koomikko **Lea DeLaria** – "Lord of the Lesbians". Kohteina ovat Pearl Bar (Houston, Texas), Boycott Bar (Phoenix, Arizona) ja Henrietta Hudson (New York), mutta haastattelut kertovat yleisemminkin amerikkalaisesta queer-elämästä ennen ja nyt.

Sarja on nähtävillä verkossa Roku Channelilla (USAlaisella serverillä VPN:n kautta, esim. Browsec VPN-laajennus Chromelle). Projektin kotisivulla on tiedot kaikista jäljellä olevista lesbofokuksella toimivista baareista ja projektin kiinnostavia media-osumia. DeLariaa siteeraten, "Kippis baareillemme"!

Kutsu haastattelututkimukseen sateenkaari-ihmisten medianäkyvyydestä

Tampereen yliopiston sosiaaliantropologian maisteriopiskelija **Siru Huusko** etsii haastateltavia tutkimukseensa: "*Kutsu sinut haastatteluun, jossa käsitellään vapaamuotoisesti kokemuksiasi ja havaintojasi siitä, kuinka sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt näkyvät ja kuuluvat suomalaisessa mediassa.*"

Viime vuosina suomalaisessa mediassa on käsitelty runsaasti sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin liittyviä aiheita. Tutkielman tarkoituksena on ymmärtää, millaisena sateenkaariväestöä käsittelevä journalismi näyttäytyy sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen näkökulmasta.

Tutkimukseen etsitään sukupuoli- ja/tai seksuaalivähemmistöihin identifioituvia henkilöitä, jotka seuraavat arjessaan ajankohtaisuuksia, iltapäivälehtiä tai muita toimitetun median kanavia. Sinun ei tarvitse olla median asiantuntija, eikä sinun tarvitse toimia koko sateenkaarivähemmistön äänitorvena. Riittää, että jaat omasta näkökulmastasi havaintoja sateenkaariväestöstä mediassa.

Jos kiinnostuit, voit ottaa minuun yhteyttä vastaamalla tähän lomakkeeseen tai ilmaisemalla sähköpostitse halukkuudesi osallistua tutkimukseen 30.9.2023 mennessä.

[Linkki kutsulomakkeeseen lisätietoineen.](#)

Yhteystiedot: Siru Huusko, siru.huusko@tuni.fi

MUMMOLAAKSO RY / GUMMEDALEN RF

www.mummolaakso.fi | info@mummolaakso.fi

facebook.com/groups/mummolaakso | facebook.com/mummolaaksory (avoin) | instagram.com/mummolaakso

Maksut: Ålandsbanken FI16 6601 0001 1859 82